

Охарактеризовані умови, що сприяють вчиненню шахрайства, являють собою причинно-наслідковий комплекс даного виду злочину, глибоке вивчення якого служить передумовою для подальшої розробки заходів попередження шахрайства.

Список використаних джерел

1. Лимонов В. Н. Мошенничество. Уголовно-правовая и криминологическая характеристики : учеб. пособие / В. Н. Лимонов. – М. : Изд-во Акад. упр. МВД России, 2000. – 89 с.

2. Лисодед О. В. Криминологічні проблеми шахрайства : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Лисодед Олександр Володимирович. – Харків, 1999. – 273 с.

3. Алауханов Е. Криминология : учебник [Электронный ресурс] / Есберген Алауханов. – Алматы. – 2008. – 429 с. – Режим доступа: <http://www.allpravo.ru/library/doc4204p/instrum6815/>.

4. Округко В. Ю. Современное мошенничество: криминологическая характеристика и предупреждение : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Округко Виктория Юрьевна. – Ростов н/Д, 2009. – 27 с.

Одержано 24.03.2015

УДК 351.81

Віктор Михайлович ВАСИЛЕНКО,

*кандидат юридичних наук,
заступник начальника факультету з підготовки працівників
органів внутрішніх справ навчально-наукового інституту
заочного та дистанційного навчання
Харківського національного університету внутрішніх справ*

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ТИМЧАСОВОГО ЗАТРИМАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ЯК ЗАХОДУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Проведення у справі про адміністративне правопорушення супроводжується численними заходами, які спрямовані на його забезпечення. Одним із таких заходів є тимчасове затримання транспортного засобу, яке проводиться уповноваженою особою Державної автомобільної інспекції Міністерства внутрішніх справ України у випадках, передбачених ст. 265-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення [1], зокрема у разі, коли неможливо усунути причину затримання на місці виявлення адміністративного правопорушення, і передбачає примусове припинення використання такого транспортного засобу

© Василенко В. М., 2015

шляхом його блокування за допомогою технічних пристроїв або доставлення на спеціальний майданчик чи стоянку, якщо транспортний засіб створює значні перешкоди дорожньому руху [2].

Вказана норма пов'язує тимчасове затримання транспортно-го засобу з низкою правопорушень, у вчиненні яких є підстави вважати водія винним. Це, зокрема, такі правопорушення як: керування транспортними засобами, що мають несправності гальмової системи, рульового управління, тягово-зчіпного пристрою чи інші несправності, з якими відповідно до встановлених правил їх експлуатація забороняється, своєчасно не пройшли державного технічного огляду (ст. 121 КУпАП); експлуатація транспортних засобів, ідентифікаційні номери складових частин яких не відповідають записам у реєстраційних документах, знищені або підроблені (ст. 121-1 КУпАП); порушення вимог законодавства щодо встановлення і використання спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв (ст. 122-5 КУпАП); керування транспортними засобами водіями, які не мають при собі або не пред'явили чи не передали для перевірки посвідчення водія відповідної категорії, талона до нього, реєстраційних та інших документів, що вимагаються Правилами дорожнього руху (ст. 126 КУпАП); керування транспортними засобами особами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння (ст. 130 КУпАП); порушення правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів, правил проїзду великогабаритних і великовагових транспортних засобів автомобільними дорогами, вулицями або залізничними переїздами (ст. 132-1 КУпАП); обладнання власниками або водіями транспортних засобів спеціально прихованими або замаскованими місцями, які використовуються для перевезення нелегальних мігрантів (ст. 206-1 КУпАП).

Разом з тим, слід відзначити, що вказаний перелік правопорушень не включає таких, що пов'язані з правилами стоянки чи зупинки транспортних засобів. Тобто порушення водієм правил стоянки чи зупинки транспортного засобу, коли при цьому ним не вчинено іншого правопорушення, передбаченого вказаною вище нормою КУпАП, не може тягнути за собою затримання та доставлення транспортного засобу для зберігання на спеціальний майданчик або стоянку. Крім того, законодавством чітко встановлено, що тимчасове затримання транспортного засобу

шляхом доставлення його для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку, в тому числі за допомогою евакуатора, можливе лише в тому разі, якщо розміщення затриманого транспортного засобу суттєво перешкоджає дорожньому руху (ч. 1 ст. 265-2 КУпАП, ч. 2 ст. 52-1 закону України «Про дорожній рух» [3]).

Необхідно зазначити і те, що закон не надає працівнику Державної автомобільної інспекції права вибору щодо того, який саме захід застосувати при виявленні правопорушення – заблокувати транспортний засіб правопорушника чи доставити його за допомогою евакуатора для зберігання на спеціальний майданчик або стоянку. Однак, при цьому, працівникові Державної автомобільної інспекції необхідно враховувати і те, що згідно з Порядком тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках та стоянках, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2008 року № 1102 [2], у разі можливості усунення адміністративного правопорушення на місці його виявлення, доставлення автомобіля на спеціальний майданчик чи стоянку не здійснюється.

Отже, уповноважений працівник Державної автомобільної інспекції як крайній захід має право тимчасово затримати транспортний засіб шляхом його доставлення для зберігання на спеціальний майданчик або стоянку за допомогою евакуатора лише в тому разі, коли водієм вчинено правопорушення, передбачене визначеними нормами КУпАП, яке неможливо усунути на місці його виявлення, і при цьому транспортний засіб суттєво перешкоджає дорожньому руху. Однак, у разі коли доставити транспортний засіб на спеціальний майданчик чи стоянку неможливо, інспектор Державної автомобільної інспекції повинен провести його затримання шляхом блокування з дотриманням, умов безпеки для усіх учасників дорожнього руху.

Після тимчасового затримання транспортного засобу працівник Державної автомобільної інспекції зобов'язаний надати особі можливість повідомити про тимчасове затримання транспортного засобу та своє місцезнаходження іншу особу за власним вибором і вжити заходів щодо повернення автомобіля до місця постійної дислокації, а також забороняє експлуатацію транспортного засобу до усунення несправностей, виявлених у процесі його огляду (ч. 2 ст. 265-2 КУпАП). Тобто, наприклад,

якщо водій транспортного засобу, який перебуває у стані алкогольного сп'яніння, викличе іншу особу або евакуатор, які відженуть транспортний засіб з місця події у визначене ним місце, то працівник Державної автомобільної інспекції зобов'язаний негайно повернути автомобіль, при чому незалежно від того, чи сплатив правопорушник штраф, або будь-які інші платежі.

Слід відзначити, що транспортний засіб може бути тимчасово затриманий на строк до вирішення справи про адміністративне правопорушення, але не більше трьох днів з моменту такого затримання. Після закінчення триденного строку тимчасового затримання транспортного засобу особа має право звернутися за отриманням тимчасово затриманого транспортного засобу. Таке звернення особи є обов'язковим для його виконання незалежно від стадії вирішення справи про адміністративне правопорушення.

У разі відсутності водія, транспортний засіб якого заблоковано, працівник Державної автомобільної інспекції повинен залишити під його склоочисниками повідомлення встановленої форми про необхідність прибуття такого водія до територіального підрозділу Державної автомобільної інспекції для оформлення протоколу про адміністративне правопорушення. Розблокування транспортного засобу здійснюється уповноваженими особами Державної автомобільної інспекції після складення протоколу про адміністративне правопорушення.

Крім того, якщо водій з'являється на місці правопорушення в момент завантаження транспортного засобу на евакуатор, то працівник Державної автомобільної інспекції не має права проводити тимчасове затримання транспортного засобу, а оформляє протокол про адміністративне правопорушення. При цьому правопорушення повинно бути усунуте протягом максимально короткого строку.

Список використаних джерел

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення : закон України від 07.12.1984 № 8073-X // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – Додаток до № 51. – Ст. 1122. – Зі змін. та допов.
2. Про затвердження Порядку тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках : постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 № 1102 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 98. – Ст. 3240. – Зі змін. та допов.

3. Про дорожній рух : закон України від 30.06.1993 № 3353-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 31. – Ст. 338. – Зі змін. та допов.

Одержано 05.04.2015

УДК 342.922

Ігор Васильович ВАСИЛЬЄВ,

аспірант кафедри конституційного адміністративного та фінансового права Інституту права ім. В. В. Сташиса Класичного приватного університету (м. Запоріжжя)

ЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ПОНЯТТЯ «СУБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ»

Як відомо юридична структура «складу делікту» утворюється чотирма групами юридичних фактів, що стосуються: об'єкту делікту та об'єктивної сторони; суб'єкту делікту та суб'єктивної сторони. Попри безумовну єдність, елементи складу правопорушення мають піддаватися самостійному аналізу як окремо взяті складові. Зупинимося на такій специфічній складовій, як суб'єкт правопорушення з точки зору науки логіки, скориставшись одним з багатьох інструментів цієї галузі знань.

У сучасній науковій та навчальній літературі з адміністративного права та адміністративної відповідальності є чіткі визначення поняття «суб'єкт адміністративного делікту». Наведемо декілька дефініцій цього терміну. Як зазначає А. Т. Комзюк «суб'єктом адміністративного правопорушення чинний Кодекс України про адміністративні правопорушення [1], визнає фізичну осудну особу, яка досягла на момент вчинення проступку віку, з якого настає адміністративна відповідальність» [2, с. 21]. Є. В. Кириленко пише, що суб'єктом адміністративного проступку традиційно можна вважати особу, яка його вчинила, яка досягла певного віку та є осудною [3, с. 221]. У О. І. Остапенка з цього приводу існує така думка: «суб'єктом адміністративного делікту може бути фізична особа, що дійшла шістнадцятирічного віку і до моменту вчинення делікту мала такий рівень свідомості, фізичного і психічного розвитку, які дозволяли їй вірно (правильно. – І. В.) оцінити суспільну значущість і шкідливий зміст вчиненого делікту» [4, с. 198].